

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3767/2023
Рев2 3768/2023
04.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Весне Станковић, Драгане Бољевић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Рукометног савеза Војводине из Новог Сада, чији је пуномоћник Славка Којић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Душан Козомора, адвокат из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизијама тужиоца изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године и пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, у седници одржаној 04.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1065/22 од 04.11.2022. године, а захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка се одбија.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади ревизијске трошкове од 49.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, док се у преосталом делу захтев тужиоца и захтеви туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка **ОДБИЈАЈУ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2657/21 од 24.03.2022. године, ставом првим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тражено да се утврди да уговор о раду од 26.06.2012. године, закључен између тужиоца и туженог не испуњава услове за пуноважност уговора о раду на неодређено време којим је запослени

засновано радни однос за период док запосленом АА траје мандат на функцији ... Рукометног савеза Војводине, те да је радни однос туженог престао по сили закона истеком времена на које је закључен са даном 10.08.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се утврди да је апсолутно ништава одредба уговора о раду од 26.06.2012. године и то одредба тачке 3. подтачка 1. којом је предвиђено заснивање радног односа на неодређено време и одредба тачке 25. уговора о раду којом је уговорено право запосленог да ако не буде реизабран на радно место ... РСВ има право на зараду у трајању од шест месеци у висини коју је имао на радном месту ... РСВ пре истека функције, као и право запосленог, у случају отказа од стране послодавца на новчану накнаду у висини коју је имао на радном месту ... РСВ у време престанка радног односа. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 105.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године, жалба тужиоца је делимично усвојена и првостепена пресуда у делу којим је тужба одбачена, у делу којим је део тужбеног захтева за утврђење ништавости тачке 3. подтачка 1. уговора о раду од 26.06.2012. године одбијен и у делу којим је тужилац обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка укида и предмет у том делу упућен првостепеном суду на поновно одлучивање, док је у преосталом делу којим је тужбени захтев одбијен, жалба тужиоца одбијена, а првостепена пресуда у том делу потврђена.

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1065/22 од 04.11.2022. године, ставом првим изреке, тужбени захтев је усвојен. Ставом другим изреке, утврђено је да је апсолутно ништава одредба уговора о раду од 26.06.2012. године и то тачка 3. подтачка 1. којом је предвиђено заснивање радног односа на неодређено време. Ставом трећим изреке, утврђено је да уговор о раду од 26.06.2012. године испуњава услов за пуноважност уговора о раду на одређено време којим је запослени засновао радни однос за период док запосленом АА траје мандат на функцији ... Рукометног савеза Војводине, те да је радни однос туженог престао по сили закона истеком времена на које је закључен са даном 10.08.2021. године. Ставом четвртим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, ставом првим изреке, жалба туженог је усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је апсолутно ништава одредба уговора о раду од 26.06.2012. године закљученог између тужиоца и туженог и то одредба тачке 3. подтачка 1. којом је предвиђено заснивање радног односа на неодређено време, да се утврди да уговор о раду од 26.06.2012. године испуњава услов за пуноважност уговора о раду на одређено време којим је запослени засновао радни однос за период док туженом траје мандат на функцији ... Рукометног савеза Војводине и да је радни однос туженог престао по сили закона истеком времена на које је закључен са даном 10.08.2021. године. Ставом другим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка садржана у првостепеној пресуди којом је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка и обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног парничног поступка у укупном износу од 90.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом трећим

изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажних пресуда донетих у другом степену, ревизије је благовремено изјавио тужилац због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године, одлучује применом одредбе члана 404. Закона о парничном поступку, а против пресуде Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, применом одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Тужени је поднео одговоре на ревизије тужиоца.

Испитујући правилност побијане пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења ове побијане пресуде, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужени Одлуком управног одбора из 2009. године изабран на место ... Рукометног савеза Војводине, овде тужиоца. На скупштини РСВ дана 26.06.2012. године тужени је поново изабран на функцију Истог дана закључили су уговор о раду и тужени је засновао радни однос код тужиоца. Из уговора о раду произлази да тужени заснива радни однос на радном месту ... РСВ, са местом рада у Новом Саду, на неодређено време, да је дужан да ступи на рад 26.06.2012. године, утврђена му је зарада, и између осталог права и обавезе у случају да запослени не буде реизабран на радно место ... и у случају отказа уговора о раду од стране послодавца. На изборној седници скупштине РСВ одржаној 17.06.2021. године за ... тужиоца изабрано је друго лице, те је 29.06.2021. године, извршена примопредаја дужности. Тужилац је 11.08.2021. године донео решење о престанку радног односа туженом због истека мандата на који је запослени изабран на место ... РСВ. Тужилац у овој парници тражи да се утврди да оспорени уговор о раду испуњава услове за пуноважност уговора на одређено време, односно да су ништаве одредбе тачке 3. подтачка 1 уговора и тачка 25, те да је радни однос туженог престао по сили закона истеком времена на који је закључен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да уговор о раду од 26.06.2012. године испуњава услов за пуноважност уговора о раду на одређено време којим је запослени засновао радни однос за период док му траје мандат на функцији ... Рукометног савеза Војводине, да оспорена одредба тачке 3. подтачка 1 није сагласна општем акту тужиоца и закону и да је противна принудним прописима и као таква ништава, те да му је радни однос престао по сили закона истеком времена на које је закључен, односно истеком мандата на месту ..., у смислу одредбе члана 89. став 3. Статута, а у вези одредби члана 103. став 1. и 105. став 1. Закона о облигационим односима, члана 48. Закона о раду и члана 34. став 1. и 38. став 1. Закона о спорту.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован, сматрајући да Статут тужиоца, у делу који регулише заснивање радног односа ..., не предвиђа ограничење за закључење уговора о раду на неодређено време, те да из ових разлога оспорена одредба уговора (тачка 3. подтачка 1) није у супротности са одредбама закона и статута.

Врховни суд налази да је побијана пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 89. став 3. Статута Рукометног савеза Војводине од 01.03.2012. године, предвиђено је да ... РСВ заснива радни однос са РСВ или закључује уговор о ангажовању, за време трајања мандата.

Одредбом члана 48. став 1. Закона о раду, прописано је да директор, односно други законски заступник послодавца може да заснује радни однос на неодређено или одређено време. Ставом 2. истог члана, је предвиђено да се радни однос заснива уговором о раду, а ставом 3. да радни однос на одређено време може да траје до истека рока на који је изабран директор, односно до његовог разрешења.

Одредбом члана 38. став 1. Закона о спорту („Службени гласник РС“ бр. 24/11 - важећи у време закључења уговора о раду), прописано је да су општи акти спортског удружења статут, правилник и одлука којима се на општи начин уређују одређена питања, а ставом 2. истог члана, прописано је да је статут основни општи акт спортског удружења.

Имајући у виду наведене одредбе, у погледу радноправног статуса ..., статут тужиоца је општи акт којим се тај статус уређује, а одредба члана 88. став 2. прописује да ... РСВ има права, овлашћења и одговорности пословодног органа РСВ, односно као директор у правном лицу, у складу са законом и другим прописима којима се уређује рад и радни односи. Статутом тужиоца дефинисани су услови које мора да испуни лице које се именује за ..., а предвиђено је и да ... може да заснује радни однос или закључи уговор о ангажовању, за време трајања мандата. Значи, Закон о раду прописује да директор може да заснује радни однос на одређено или неодређено време, а Статут тужиоца чланом 89. став 3. конкретизује питање радноправног статуса изабраног лица тако што предвиђа да то лице може да заснује радни однос или да закључи уговор о радном ангажовању, али у оба случаја само за време док му траје мандат. Из наведеног произлази да је тужени са Рукометним савезом могао да заснује само радни однос на одређено време како је то правилно закључио и првостепени суд. Следом наведеног, правилан је закључак да је ништава оспорена одредба уговора (члан 3. подтачка 1), те да је туженом престао радни однос по сили закона истеклом времена (мандата) на које је закључен.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године, Врховни суд је нашао да нису испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије, на основу члана 404. став 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/2011 ... 10/2023), Врховни суд је оценио да нема места одлучивању о овој ревизији као изузетно дозвољеној на основу одредбе става 1. тог члана, с обзиром да не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, правних питања у интересу равноправности грађана, уједначавањем судске праксе или новим тумачењем права.

Предмет тражене правне заштите, у овом делу, је утврђење ништавости одредбе члана 25. Уговора о раду којом је уговорена исплата зарада у трајању од шест месеци уколико тужени не буде реизабран и новчане накнаде у случају отказа од стране послодавца, а нижестепеним одлукама захтев тужиоца у овом делу је одбијен као неоснован, с обзиром да наведена одредба није у супротности са принудним прописима радноправног законодавства, јер се у суштини ради о уговарању наведених исплата које су уговорене између тужиоца и туженог. Наведене накнаде за престанак функције и радног односа могу слободном вољом уговорних страна бити уговорене и у уговору о раду на одређено време и у уговору о раду на неодређено време. Врховни суд из ових разлога налази да у конкретном случају нису испуњени услови из члана 404. ЗПП, јер су одлуке судова о основаности овог дела тужбеног захтева засноване на примени одговарајућих одредаба материјалног права, па не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, или правних питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као ни потребе новог тумачења права, због чега је одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца у односу на ову пресуду није дозвољена.

Тужба у овој правној ствари поднета је 11.08.2021. године, ради утврђења ништавости одредбе уговора о раду.

Одредбом члана 441. ЗПП, прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о заснивању, постојању и престанку радног односа, па ван ових радних спорова ревизија није дозвољена, осим уколико се тужба не односи на новчано потраживање, када се примењује општи режим о допуштености овог правног лека, а према вредности спора.

Наиме, иако је у конкретном случају реч о спору из радног односа, не ради се о парници из радних спорова у смислу члана 441. ЗПП (код којих је ревизија увек дозвољена), јер предмет тражене правне заштите није заснивање, постојање или престанак радног односа. Имајући у виду наведено, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца недозвољена у овом делу, применом члана 441. ЗПП.

На основу изнетог, а применом члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу трећем изреке.

Одлуку о трошковима ревизијског поступа Врховни суд је донео на основу члана 165. став 2, 154. и 163. ЗПП, тако што је тужиоцу досудио одређене трошкове за састав ревизије на пресуду Апелационог суда у Новом Саду Гж1 268/23 од 16.05.2023. године, с обзиром да је по истој успео, у износу од 49.500,00 динара, према

важећој АТ. Трошкови на име судске таксе нису признати, јер захтев за накнаду ових трошкова није опредељен у смислу члана 163. став 2. ЗПП.

Тужилац није успео у ревизијском поступку у односу на пресуду Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2749/22 од 29.08.2022. године због чега му трошкови за састав ревизије не припадају, а захтеви туженог за накнаду трошкова за састав одговора на ревизије су одбијени, јер ови трошкови нису били нужни и неопходни за доношење одлука о ревизијама, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**